

Zmiana naczelnego dowódcy Sił Zbrojnych Ukrainy

Krzysztof Nieczypor

21 lipca prezydent Wołodymyr Zełenski ogłosił odwołanie ze stanowiska naczelnego dowódcy Sił Zbrojnych Ukrainy (SZU) generała Ołeksandra Syrskiego i mianowanie na jego miejsce generała Mychajła Drapatego, dotychczasowego dowódcy Sił Połączonych (zob. biogram w Aneksie). Roszada odbyła się na tle trwających od 16 lipca kilku-, kilkunastotysięcznych protestów w Kijowie i innych miastach Ukrainy, które wybuchły w reakcji na odsunięcie z funkcji szefa resortu obrony Mychajła Fedorowa. Głównym żądaniem demonstrantów było przywrócenie na stanowisko popularnego ministra i zdymisjonowanie Syrskiego, z którym Fedorow pozostawał w konflikcie.

Decyzję o zmianie prezydent Zełenski podjął po spotkaniach z przedstawicielami znacznej części dowództwa wojskowego, w tym kilkukrotnych z dowódcą wojsk szturmowo-desantowych Ołehem Apostołem, zastępcą naczelnika Sztabu Generalnego SZU generałem Wołodymyrem Horbatiukiem, dowódcą Sił Połączonych Mychajłem Drapatym oraz dowódcami korpusów, m.in. generałem Andrijem Biłeckim, Ihorem Oboleńskim i Denysem Propokopenką.

Wybór popularnego w społeczeństwie i cenionego w strukturach wojskowych generała Drapatego ma na celu wyciszenie obywatelskiego niezadowolenia, a zarazem zachowanie porządku i integralności sił zbrojnych. Wyzwaniem pozostaje znalezienie nowego stanowiska dla Fedorowa, które umożliwiłoby kontynuowanie prac nad reformą ukraińskiej armii, czego domagają się protestujący, a jednocześnie – na czym zależy Zełenskiemu – zniwelowało jego ambicje polityczne.

Komentarz

- **Zmiana głównodowodzącego to bezpośredni efekt presji społecznej na prezydenta Zełenskiego.** Skala niezadowolenia zaskoczyła go i zmusiła do zrewidowania decyzji o poparciu dla Syrskiego w sporze kompetencyjnym i personalnym z odwołanym ministrem obrony (zob. [Zełenski vs Fedorow. Dymisja ministra obrony Ukrainy](#)). W celu obniżenia napięcia społecznego Zełenski przeprowadził kilkudniową serię spotkań z przedstawicielami kierownictwa wojskowego, które miały także sprawić wrażenie, że decyzja o dymisji Syrskiego została poważnie przedyskutowana i podjęta w konsultacji z dowództwem armii, które ma nieść część odpowiedzialności za zmianę.
- **Ujawnione poparcie społeczne dla Fedorowa stawia Zełenskiego w trudnym położeniu.** Przywrócenie byłego ministra na stanowisko oznaczałoby przyznanie się do błędu i pogłębiło jego straty wizerunkowe. Pozostawienie go poza strukturami władz grozi natomiast dalszą erozją społecznego zaufania do Zełenskiego i rodzi ryzyko rozwoju

samodzielnej kariery politycznej byłego ministra, zagrażającej planom reelekcji urzędującego prezydenta. Sprawy nie ułatwia sam zainteresowany, który miał odmówić objęcia innych stanowisk związanych z koordynacją rozwoju technologicznego ukraińskiej armii (m.in. członka Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony oraz wicepremiera) poza przywróceniem go na urząd szefa resortu obrony.

- **Protesty zaczęły się od sprzeciwu wobec odwołania Fedorowa, lecz z czasem przekształciły się w krytykę sposobu zarządzania państwem.** Poważne zastrzeżenia rodzi sposób podejmowania decyzji, komunikowania ich przez władze, a także odpowiedzialność instytucji państwa i polityków za ich działania. W percepcji społecznej Fedorow i Syrski symbolizują odmienne wizje przyszłości Ukrainy. Pierwszy – kompetencję, rozwój technologii, zmiany w sposobie prowadzenia wojny (w tym możliwość dalszej automatyzacji i robotyzacji armii) rodzące nadzieję na złagodzenie zasad mobilizacji i reformy umożliwiające zwycięstwo nad Rosją (zob. [Nowy minister, stare problemy. Kryzys mobilizacyjny na Ukrainie](#)). Syrski zaś reprezentuje konserwatywną wizję dowodzenia armią, opartą na ścisłej hierarchii i nieliczeniu się ze stratami ludzkimi. Dodatkowo negatywnie odbiły się na jego wizerunku ujawnione w ostatnim czasie patologiczne praktyki w podporządkowanych mu jednostkach wojskowych (zob. [Rysa na „Skale”. Problemy dyscyplinarne i wizerunkowe tzw. pułków Syrskiego](#)). Z tego powodu niewykluczone, że protesty będą trwałe, dopóki Fedorow nie zostanie przywrócony na stanowisko pozwalające mu spełnić oczekiwania społeczne.
- **Nowy naczelny dowódca obejmuje zwierzchnictwo nad armią w warunkach postępującego niedoboru kadr.** Siły Zbrojne Ukrainy znajdują się też w poważnym kryzysie organizacyjnym uniemożliwiającym zbudowanie rezerwy operacyjnej czy odzyskanie inicjatywy na froncie. Formalnie pierwszym zadaniem generała Drapatego będzie dokończenie trwającej reformy strukturalnej armii oraz systemu mobilizacji, tak aby stworzyć warunki do przeprowadzania rotacji żołnierzy na linii frontu. Nie mniej ważnym wyzwaniem będzie również konieczność zasypania podziałów w środowisku wojskowym. Część dowódców publicznie poparła bowiem generała Syrskiego (m.in. dowódca Sił Obrony Terytorialnej generał Ihor Płachuta i dowódca Sił Powietrznych generał Anatolij Krywonożko), zaś generał Drapaty opowiedział się za byłym ministrem.

Aneks. Biografia generała Mychajła Drapatego

Urodził się 1982 r. w Kamieńcu Podolskim. Generał major, od czerwca 2025 do lipca 2026 r. dowódca Sił Połączonych Sił Zbrojnych Ukrainy (SZU).

W 2004 r. ukończył Charkowski Instytut Wojsk Pancernych i rozpoczął służbę wojskową w 72. Samodzielnej Brygadzie Zmechanizowanej. Od 2015 r. kontynuował edukację na Narodowym Uniwersytecie Obrony Ukrainy w trybie zaocznym (równolegle prowadząc działania bojowe w Donbasie), gdzie w 2017 r. uzyskał tytuł magistra poziomu operacyjno-taktycznego. W latach 2019–2021 odbył studia na wydziale poziomu operacyjno-strategicznego Narodowego Uniwersytetu Obrony – jako najlepszy absolwent został nagrodzony przez ambasador Melindę Simmons mieczem królowej Wielkiej Brytanii.

Na początku wojny w Donbasie w 2014 r. Drapaty w stopniu majora dowodził 2. Batalionem Zmechanizowanym tej brygady. Szeroki rozgłos przyniosły mu wydarzenia z 9 maja 2014 r. w Mariupolu, kiedy to dowodzony przez niego bojowy wóz piechoty sforsował barykadę operujących w mieście tzw. separatystów. W latach 2015–2016 pełnił funkcję szefa sztabu 30. Samodzielnej Brygady Zmechanizowanej, a następnie od 2016 do 2019 r. dowodził 58. Samodzielną Brygadą Piechoty Zmotoryzowanej, uzyskując stopień pułkownika. W 2021 r. został mianowany zastępcą dowódcy Dowództwa Operacyjnego „Północ” do spraw szkolenia, a następnie objął analogiczną funkcję w Dowództwie Sił Połączonych SZU.

W marcu 2022 r., wkrótce po rozpoczęciu pełnoskalowej inwazji, Drapaty stanął na czele Operacyjnego Ugrupowania Wojsk (OWU) „Południe”. Dowodzone przez niego oddziały powstrzymały rosyjską ofensywę na Krzywy Róg oraz przeprowadziły skuteczne kontrataki, wyzwalając szereg miejscowości w obwodach dniepropetrowskim i chersońskim. Od sierpnia do listopada 2022 r. dowodzone przezeń wojska brały udział w operacji wyzwolenia Chersonia. Później, do stycznia 2024 r., Drapaty dowodził OWU „Chersoń”, a następnie został mianowany zastępcą szefa Sztabu Generalnego SZU do spraw szkolenia. W maju 2024 r. powierzono mu też dowództwo nad Operacyjno-Taktycznym Zgrupowaniem Wojsk „Charków”, odpowiadającym za obronę obwodu charkowskiego przed kolejną rosyjską ofensywą. W listopadzie 2024 r. mianowano go dowódcą Sił Lądowych SZU, a w styczniu 2025 r. również Operacyjno-Strategicznego Zgrupowania Wojsk „Chortyca”.

W czerwcu 2025 r. zrezygnował ze stanowiska dowódcy Sił Lądowych po rosyjskim ataku na poligon wojskowy w obwodzie sumskim. Wziął odpowiedzialność za życie mu podległych, choć to nie jego osobisty błąd zdecydował o śmierci wojskowych. Prezydent Zełenski przyjął jego dymisję, niemniej awansował go zarazem na dowódcę Sił Połączonych SZU.

Drapaty jest uważany za przedstawiciela nowej generacji ukraińskich dowódców – wykształconego już w niepodległej Ukrainie, zdolnego do myślenia strategicznego oraz przywiązującego dużą wagę do ochrony życia podległych żołnierzy. W obliczu konfliktu Fedorow–Syrski wyraził poparcie dla odwołanego ministra.

Żonaty, ma syna i córkę.